

УДК 336.22:352

Західна О.Р.*кандидат економічних наук,
доцент кафедри державних та місцевих фінансів
Львівського національного університету імені Івана Франка***Бугиль С.Я.***кандидат економічних наук,
доцент кафедри державних та місцевих фінансів
Львівського національного університету імені Івана Франка*

МІСЦЕВІ ЗБОРИ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

У статті проведено порівняльний аналіз складу, обсягів, структури надходжень від сплати місцевих зборів до міського бюджету м. Львова за 2011–2015 роки. Істотне зростання суми податкових надходжень відбулося за рахунок прийняття Податкового кодексу України, оскільки зі зміною ПКУ змінилися склад, структура, механізм справляння податків.

Ключові слова: місцеві податки, місцеві збори, доходи бюджету, податкові надходження, місцевий бюджет.

Західная О.Р., Бугиль С.Я. МЕСТНЫЕ СБОРЫ В ФОРМИРОВАНИИ ДОХОДОВ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ

В статье проведен сравнительный анализ состава, объемов, структуры поступлений от уплаты местных сборов в городской бюджет Львова за 2011–2015 годы. Существенный рост суммы налоговых поступлений произошел за счет принятия Налогового кодекса Украины, поскольку с изменением НКУ изменились состав, структура, механизм взимания налогов.

Ключевые слова: местные налоги, местные сборы, доходы бюджета, налоговые поступления, местный бюджет.

Zakhidna O.R., Buhyl S.J. LOCAL CHARGES IN THE FORMATION LOCAL BUDGET REVENUES

The article provides a comparative analysis of the composition, scope, structure revenues from paying local fees to the city budget Lviv in 2011–2015. A significant increase in tax revenues was due to the Tax Code of Ukraine, as with a change TCU changed composition, structure, mechanism of tax collection.

Keywords: local taxes, local taxes, budget revenues, tax revenues, local budget.

Постановка проблеми. За часів розбудови незалежної Української держави все актуальнішим стає питання реформування бюджетної та податкової системи, що вимагає переосмислення природи самих податків, зборів і обов'язкових платежів, визначення їх місця та ролі в економічній системі держави, зокрема сутності місцевого оподаткування і його ролі у формуванні бюджетів територіальних громад. Нині в місцевому оподаткуванні існує ряд нерозв'язаних проблем. Перш за все інститут місцевих податків та зборів перебуває у стадії встановлення, про що свідчить їх незначна частка в доходах місцевих бюджетів. По-друге, практика справляння місцевих податків та зборів в Україні за останні роки виявила багато недоліків, які зумовлені як невирішеністю суто теоретичних проблем, так і невизначеністю багатьох технічних процедур – механізму обчислення, пріоритетів у наданні пільг, планування місцевих податків та зборів [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питання формування доходів місцевих бюджетів займається багато сучасних вчених-економістів, таких як, зокрема, І. Алексеев, О. Василик, О. Кириленко, І. Луніна, О. Піхоцька. Проте зміни, що відбулися в бюджетно-податковому законодавстві України останнім часом, обумовили потребу в подальшому обговоренні проблеми наповнення місцевих бюджетів.

Мета статті полягає у практичному аналізі ефективності справляння місцевих зборів на прикладі місцевого бюджету м. Львова та їх ролі у формуванні доходної бази місцевих бюджетів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У зв'язку з подоланням кризових явищ в Україні значно зростає роль місцевих бюджетів, оскільки саме від їх ефективного формування та використання залежить розвиток економіки та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальної оди-

ниці. Фізичні та юридичні особи, сплачуючи також місцеві податки та збори, беруть безпосередню участь у формуванні фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

Правове регулювання місцевих податків та зборів має певну специфіку, оскільки здійснюється на двох рівнях, а саме на загальнодержавному та місцевому. Держава визначає вичерпний перелік таких обов'язкових платежів, коло платників, об'єкти оподаткування, граничні розміри ставок, тобто встановлює основи їх справляння, надаючи повноваження органам місцевого самоврядування на введення таких податків та зборів на відповідній території.

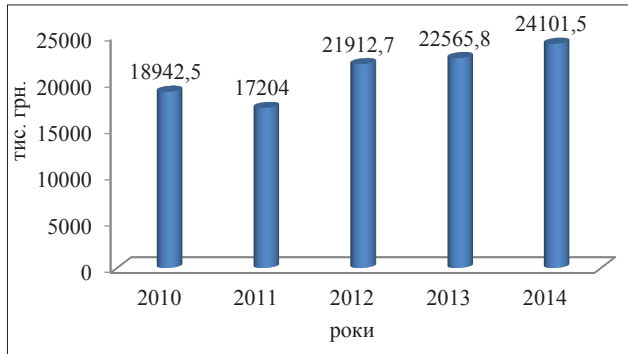
Внаслідок прийняття Податкового кодексу України відбулись значні зміни у складі та структурі місцевих податків і зборів, саме тому, на нашу думку, варто розглядати та аналізувати надходження місцевих податків і зборів до та після прийняття Податкового кодексу України (ПКУ), оскільки дослідження в цьому контексті повинно дати відповідь на питання про доцільність прийняття ПКУ.

У сучасних умовах розбудови власної податково-бюджетної системи в Україні актуальною є проблема фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування. Пильну увагу привертають місцеві податки і збори як такі, які не враховуються під час визначення обсягу міжбюджетних трансфертів, тобто власні надходження місцевих органів влади.

Обсяг податкових надходжень місцевих бюджетів є фінансовою базою та основним критерієм, що визначає масштаби бюджетного регулювання, характеризує стан місцевих бюджетів. Якщо в 2010 році податкові надходження становили 57,54% доходів місцевих бюджетів, то у 2012 році частка податкових надходжень бюджету м. Львова зросла до майже до 60%, а у 2014 році зменшилася до 48,45%, у 2015 році – до 43,7% (табл. 1).

Зростання частки податкових надходжень перш за все було зумовлене змінами у Податковому кодексі України і включенням єдиного податку до місцевих податків і зборів. Крім того, покладаємо надії на нещодавно введений податок на нерухомість, відмінний від земельної ділянки, оскільки цей податок відіграє неабияку роль у формуванні доходів місцевих бюджетів багатьох країн світу.

Як видно з рис. 1, станом на 1 січня 2015 року сукупні надходження місцевих податків і зборів до місцевого бюджету м. Львова становили у 2014 році 24 101,5 тис. грн., у 2013 році – 22 565,8 тис. грн., у 2012 році – 21 912,7 тис. грн. У 2015 році місцеві податки і збори склали 654 138,4 тис. грн. (табл. 2).

Рис. 1. Надходження місцевих податків і зборів до бюджету м. Львова за 2010–2014 роки

Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2014 роки

Здебільшого місцеві податки і збори є неефективними, а їх частка в доходах місцевих бюджетів й досі залишається незначною. Тоді як у більшості країн ЄС місцеві податки становлять 5–30% усіх податкових надходжень до зведених бюджетів. Місцеві податки та збори становлять значну частку доходів органів місцевого самоврядування в країнах ЄС, зокрема у Великобританії вони дорівнюють 37%, у Німеччині – 46%, у Франції – 67% [2].

Для детального аналізу загальних надходжень, а також для визначення основних причин коливань надходжень місцевих податків та зборів до місцевого бюджету м. Львова варто розглянути надходження від місцевих зборів за період з 2011 по 2015 роки, а саме після прийняття Податкового кодексу України.

Перелік спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної або міської ради про встановлення збору. Таке рішення разом з переліком осіб, які уповноважені організувати та провадити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів, надається виконавчим органом сільської, селищної, міської ради органу державної податкової служби в порядку, встановленому розд. I ПКУ. Згідно з пп. 12.3.3 п. 12.3 ст. 12 розд. I ПКУ копія прийнятого рішення про встановлення місцевих податків чи зборів над-

Таблиця 1

Податкові надходження в доходах міського бюджету м. Львова

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Доходи міського бюджету, тис. грн.	1 810 898,8	2 390 660,9	2 424 462,1	2 555 310,3	3 056 133,4	4 938 164,5
Податкові надходження, тис. грн.	1 042 055,6	1 285 746,4	1 444 168,2	1 436 863,9	1 480 699,2	2 158 785,4
Частка податкових надходжень, %	57,54	53,78	59,57	56,23	48,45	43,7

Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2015 роки

Таблиця 2

Надходження місцевих податків і зборів до міського бюджету м. Львова у 2015 році, тис. грн.

18000000	Місцеві податки	План	Факт	Відсоток виконання
18010000	Податок на майно	247 310,9	305 931,9	123,7
18010100	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками житлової нерухомості	1 480,5	1 394,1	94,2
18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками житлової нерухомості	219,5	1 164,9	530,7
18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	100,0	3,9	3,9
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	1 000,0	18 871,5	1 887,2
18010500	Земельний податок	67 000,0	83 520,3	124,7
18010600	Орендна плата за землю	175 110,9	192 413,5	109,9
18011000	Транспортний податок з фізичних осіб	374,4	6 735,8	1 799,1
18011100	Транспортний податок з юридичних осіб	2 025,6	1 827,9	90,2
18020000	Збір за місця для паркування транспортних засобів	4 100,0	4 134,8	100,8
18030000	Туристичний збір	1 300,0	2 562,6	197,1
18050000	Єдиний податок	334 608,1	342 552,5	102,4
	Разом	587 319,0	654 138,4	111,4

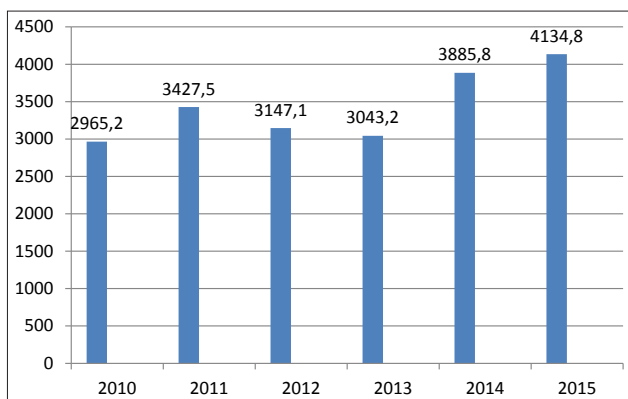
Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2015 рік

силається у десятиденний строк з дня оприлюднення до органу державної податкової служби, в якому перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та зборів [3].

Відповідно до пп. 266.2.1 п. 266.2 ст. 266 розд. XII Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI об'єктом оподаткування збору за місця для паркування транспортних засобів є земельна ділянка, яка, згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради, спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених ст. 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 року № 875-XII із змінами та доповненнями (далі – Закон № 875). Згідно зі ст. 30 Закону № 875 органи місцевого самоврядування забезпечують виділення земельних ділянок інвалідам із захворюваннями опорно-рухового апарату під будівництво гаражів для автомобілів з ручним керуванням поблизу місця їх проживання.

Відповідно до ст. 266 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI ставки збору за місця для паркування транспортних засобів встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 квадратний метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі від 0,03 до 0,15 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року. Під час визначення ставки збору сільські, селищні та міські ради враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність. Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною або міською радою [4].

На рис. 2. зображено надходження від збору за паркування транспортних засобів до місцевого бюджету м. Львова.

Рис. 2. Надходження збору за паркування транспортних засобів до бюджету м. Львова за 2010–2015 роки, тис. грн.

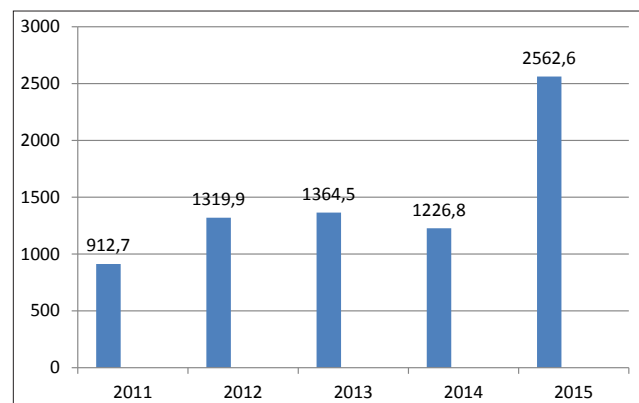
Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2015 роки

Протягом 2011–2013 років надходження від збору за паркування транспортних засобів до бюджету м. Львова поступово зменшуються, спостерігається значний спад надходжень лише включно до 2013 року, спричинений збільшенням ціни за місця паркування, що привело до зменшення попиту на місця на автостоянках. Отже, у 2011 році надходження від збору за паркування транспортних засобів становило 3 427,5 тис. грн., протягом 2012 року до міського бюджету надійшло 3 147,1 тис. грн. від сплати цього податку, що на 280,4 тис. грн. менше, ніж у попередньому 2011 році. Проте у 2014 році надходження зросли і склали 3 885,8 тис. грн., у 2015 році вони становили 4 134,8 тис. грн., що пояснюється облаштуванням нових парковочних місць по місту Львову.

Після прийняття Податкового кодексу з'явився новий збір, який був утворений шляхом трансформації курортного і готельного зборів у туристичний. Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету [4]. Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

Розглянемо надходження від туристичного збору до місцевого бюджету м. Львова протягом 2011–2015 років на рис. 3.

За даними рис. 3 можна зробити висновок, що ввели цей податок у 2011 році, завдяки йому збільшилися податкові надходження до бюджету м. Львова. А найбільше зростання цього місцевого збору відбулося у 2012 році – 1 319,9 тис. грн., що на 407,2 тис. грн. більше, ніж у попередньому 2011 році. Це збільшення спричинене поживаленим розвитком туризму у м. Львові, що збільшує попит на послуги з тимчасового проживання та перебування у місті а також із проведенням Євро-2012, під час якого кількість туристів і водночас сплата туристичного збору значно зросли.

Рис. 3. Надходження туристичного збору до бюджету м. Львова за 2011–2015 роки

Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2015 роки

Так, за даними Звіту управління туризму департаменту розвитку туризму м. Львова за 2014 рік [5] було зазначено, що туризм є однією із двох пріоритетних галузей економіки у місті Львові значною мірою через його потенціал до розвитку. У 2014 році Львів відвідало близько 1,7 млн. осіб.

Ці цифри демонструють значний потенціал, на який може спиратися Львів як туристичний напрямок. Передумовою для цього є те, що наявний потенціал добре використовується, а вже зараз здійснюються відповідні заходи, спрямовані на розвиток туристичного сектору. Значення туризму в макроекономічному вимірі показує, чому інвестиції в туризм є рентабельними. З одного боку, туризм є важливим джерелом податкових надходжень, з іншого боку – потужним фактором на ринку праці.

Платниками збору за впровадження деяких видів підприємницької діяльності є суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці), їх відокремлені підрозділи, які отримують в установленому цією статтею порядку торгові патенти та провадять такі види підприємницької діяльності [4]:

1) торговельна діяльність у пунктах продажу товарів;

2) діяльність з надання платних побутових послуг за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України;

3) торгівля валютними цінностями у пунктах обміну іноземної валюти;

4) діяльність у сфері розваг (крім проведення державних грошових лотерей).

На рис. 4. зображено надходження збору за впровадження деяких видів підприємницької діяльності до місцевого бюджету м. Львова.

Розглядаючи рис. 4, варто зазначити, що надходження від цього збору до бюджету м. Львова постійно зростали, тобто у 2011 році сума надходжень становила 12 863,8 тис. грн., у 2012 році – 17 445,7 тис. грн., у 2013 році – 18 158,1 тис. грн., що також відображено і у 2014 році – 18 988,9 тис. грн.

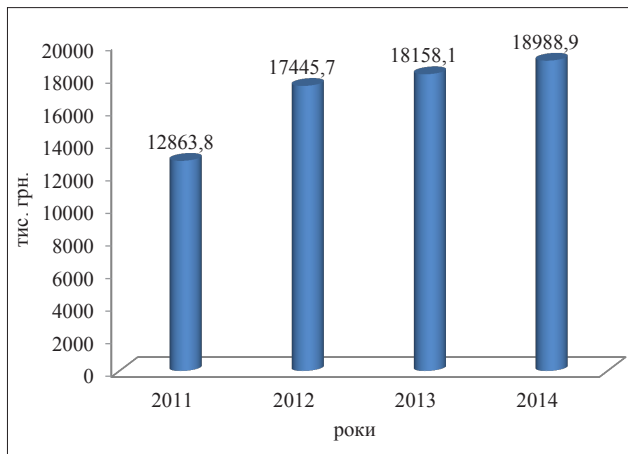

Рис. 4. Надходження збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності до бюджету м. Львова за 2011–2014 роки

Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2014 роки

Таке зростання спричинене збільшенням попиту на платні побутові послуги, на провадження діяльності з надання яких придбається торговий патент, зокрема [4]:

– виготовлення чохлів усіх видів, навісів, тентів тощо; будівництво житла за індивідуальним замовленням;

– послуги з ремонту житла за індивідуальним замовленням; технічне обслуговування та ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів за індивідуальним замовленням;

– послуги з ремонту радіотелевізійної та іншої аудіо- і відеоапаратури;

– заміна елементів живлення годинників;

– виготовлення металовиробів/огорож, ґрат, поручнів за індивідуальним замовленням; послуги з ремонту інших предметів особистого користування, домашнього вжитку та металовиробів;

– виготовлення ювелірних виробів з дорогоцінних металів та коштовного каміння/обручок за індивідуальним замовленням;

– обмін лому дорогоцінних металів на раніше виготовлені ювелірні вироби; послуги з ремонту ювелірних виробів;

– послуги з прокату спортивних і туристичних виробів, наметів, прогулянкових човнів, лижного спорядження, ракеток, ковзанів, двоколісних велосипедів, дельтапланів, парусних дощок, водних лиж; прокат транспортних засобів, мотоциклів, моторолерів, мопедів, легкових і вантажних автомобілів, причепів до автомобілів та інших пристроїв тощо.

Розглянемо надходження від збору за провадження деяких видів торговельної діяльності нафтопродуктами (торговий патент) до місцевого бюджету м. Львова протягом 2011–2014 років на рис. 5.

На рис. 5. зображено надходження збору за провадження деяких видів торговельної діяльності нафтопродуктами (торговий патент) до місцевого бюджету м. Львова, а саме станом на 1 січня 2015 року сума надходжень від сплати цього податку становила 483,8 тис. грн., що на 18,2 тис. грн. більше, ніж у попередньому 2013 році.

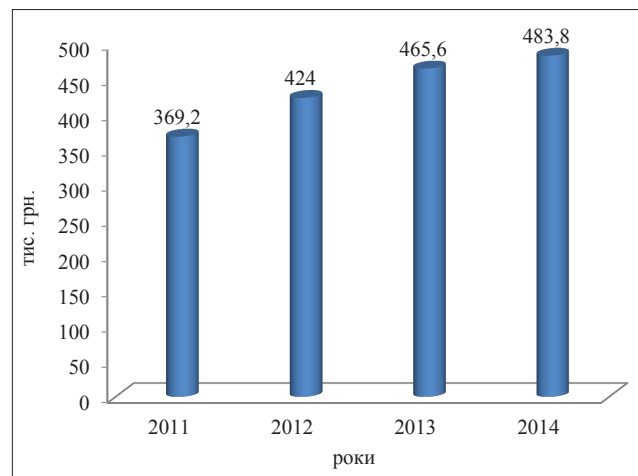

Рис. 5. Надходження збору за провадження деяких видів торговельної діяльності нафтопродуктами до бюджету м. Львова за 2011–2014 роки

Джерело: складено за звітними даними про виконання міського бюджету м. Львова за 2010–2014 роки

З 1 січня 2015 року відмінено збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, тобто під час здійснення господарської діяльності у 2015 році не передбачено придбання торгових патентів відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28 грудня 2014 року № 71-VIII.

Висновки. Отже, досліджуючи практику місцевого оподаткування після прийняття ПКУ, розглядаючи перспективи збільшення надходжень від таких місцевих податків та зборів, як єдиний податок, збір за провадження деяких видів підприємницької

діяльності, збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір, можна зазначити, що вони не здатні повною мірою наповнювати місцевий бюджет, але, порівнюючи надходження від зборів, які існували до прийняття ПКУ, і надходження, які наповнюють місцевий бюджет м. Львова зараз, можемо зробити висновок, що зміни у ПКУ дали неабиякий результат.

На нашу думку, таке вагоме зростання суми податкових надходжень відбулось за рахунок прийняття Податкового кодексу України, оскільки зі зміною ПКУ змінилися склад, структура, механізм справляння податків і зборів. Крім того, покладаємо надії на нещодавно введений податок на нерухомість, відмінний від земельної ділянки, оскільки цей податок відіграє неабияку роль у формуванні доходів місцевих бюджетів багатьох країн світу.

УДК 330.1:336.77-027.541

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дерун Т. Актуальні питання бюджетного забезпечення місцевого самоврядування на 2013 та 2014 роки: загрози та перспективи / Т. Дерун [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=derzhavne-upravlinnya-udoshkonalennya-ta-rozvytok&s=ua&z=576>.
2. Бюджетне забезпечення територіальних громад України: тенденції останніх років // Галузевий моніторинг. – 2012. – №9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dialogueauc.org.ua/sites/all/sites/dialogueauc.org.ua/files/files/mon9.pdf>.
3. Змінено перелік місцевих податків і зборів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yaremche.org/news/446>.
4. Податковий кодекс від 2 грудня 2010 року №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Звіт управління туризму департаменту розвитку туризму м. Львова за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://city-adm.lviv.ua/news/tourism/223315-zvit-upravlinniaturyzmu-departamentu-rozvytku-v-tomu-chysli-lknp-tsentr-rozvytku-turyzmu-m-lvova-za-2014-r>.

Золотухін Є.В.

аспірант кафедри фінансів

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

ЕВОЛЮЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОГО КРЕДИТУ У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

У статті розглянуто еволюцію наукових поглядів на категорію муніципального кредиту. Визначено, що розвиток муніципального кредиту базується на основі теорій загальнодержавного кредиту (боргу) й пов'язаний з формуванням інституту місцевого самоврядування. Виявлено, що у процесі еволюції економічної думки ставлення науковців до проблем боргів на державному і муніципальному рівні кардинально змінювалося. Наведено відмінності між державним і муніципальним кредитами. Висловлено думку про необхідність синтезу економічних теорій за теоретичного обґрунтування муніципального кредиту як економічної категорії.

Ключові слова: муніципальний кредит, муніципальний борг, державний борг, державний кредит, теорія суспільного вибору, неокейнсіанство, класична економічна школа, «золоте правило».

Золотухин Е.В. ЭВОЛЮЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО КРЕДИТА В КОНТЕКСТЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МЫСЛИ

В статье рассмотрена эволюция научных взглядов на категорию государственного и муниципального кредита. Определено, что развитие муниципального кредита базируется на основе теорий общегосударственного кредита (долга) и связано с формированием института местного самоуправления. Выведено, что в процессе эволюции экономической мысли отношение ученых к проблемам долгов на государственном и муниципальном уровне кардинально менялось. Приведены различия между государственным и муниципальным кредитами. Высказано мнение о необходимости синтеза экономических теорий при теоретическом обосновании муниципального кредита как экономической категории.

Ключевые слова: муниципальный кредит, муниципальный долг, государственный кредит, теория общественного выбора, неокейнсианство, классическая экономическая школа, «золотое правило».

Zolotukhin Ye.V. EVOLUTIONAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF MUNICIPAL CREDIT IN THE CONTEXT OF ECONOMIC THOUGHT

The article reviews the evolution of scientific views on the category of state and municipal credit. It is determined that the evolution of the municipal credit based on the theories of state credit (debt) and associated with the formation of the institute of local governance. It is determined that in the evolution of economic thought scientists attitude to debt problems at the state and municipal level drastically changed. The differences between state and municipal loans were described. Expressed about the need to combine economic theories with theoretical justification municipal credit as an economic category.

Keywords: municipal credit, municipal debt, government debt, public choice theory, classic economy theory, neo-Keynesianism, "golden rule".

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки муніципальний кредит набуває все важливішого значення у складі фінансової системи країни, зокрема у місцевих фінансах, й стає одним із ключових джерел фінансування інвестиційних потреб органів місцевого самоврядування. Водночас муніципальний кредит залишається складним і суперечливим явищем, що спричиняє велику варіативність точок

зору світової наукової думки у поглядах на природу і наслідки його існування. Зазначене обумовлює доцільність теоретичного обґрунтування економічної природи муніципального кредиту й дослідження еволюції його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням, присвяченим дослідженню теоретичних аспектів кредиту на муніципальному рівні, приділяють